

Nationell kvalitetssäkring av naturguider

CNV utreder förutsättningar för nationell kvalitetssäkring av naturguider.

Det sker i samarbete med andra aktörer och handlar om organisation, former och behov av resurser för kvalitetssäkring (genom till exempel certifiering) av naturguider i Sverige. Frågor som ställts i utredningsarbetet under 2009 är: Finns det ett behov av en nationell kvalitetssäkring för naturguider? Hur ska den utformas? Vad ska naturguiden ha för kompetens? Hur får man kvalitetssäkringssystemet attraktivt? Vem ska vara värd för det och hur ska det finansieras?

Den 3 december höll CNV i en workshop där utredningsförslaget, baserat på 43 enkätsvar, internationella kontakter och litteraturstudier, presenterades och diskutades. Drygt 40 deltagare med god geografisk och organisatorisk spridning deltog.

Ett resultat från workshopen är att deltagarna efterfrågar ett nationellt certifieringssystem för naturguider parallellt med att förberedande utbildningar växer fram.

CNV avsätter 40 % av en tjänst under 2010 till det fortsatta arbetet med att ta fram ett brett förankrat förslag på en nationell kvalitetssäkring av naturguider.

Foto: CNV

Över 200 naturvägledare på CNV-seminarier

CNV:s fyra seminarier hösten 2009 blev välbesökta och uppskattade.

Mer än 200 naturvägledare deltog på de fyra platserna Tyresta nationalpark utanför Stockholm, Naturum Blekinge i Ronneby, Bohusläns museum i Uddevalla samt Jamtli i Östersund. Ett stort tack till våra medarrangörer - Stiftelsen Tyrestaskogen, naturum Blekinge, Väst kuststiftelsen, Bohusläns museum, naturum Vålådalen och Hållands folkhögskola!

Deltagarna har representerat många aktörer inom naturvägledning - ideella föreningar, myndigheter, museer, naturum, företag inom guidning och turism, naturhållspedagoger med mera. Tolv inspiratörer och fyra workshops med diskussioner har bidragit med många goda tankar och idéer kring metoder och motiv för att visa natur och kulturlandskap.

Enligt utvärderingarna sätter naturvägledarna stort värde på mötesplatser av detta slag som förläggs till olika platser i landet. Inför 2010 planerar CNV tematiska seminarier kring metoder, målgrupper med mera - kom gärna med förslag!

Foto: CNV

Intryck och bilder från respektive seminarium finns på www.cnv.nu!

FÖRESTÅNDAREN HAR ORDET

Nytt lyft för friluftslivet

Naturens år 2009 går mot sitt slut. Hundraårsfirandet av svensk naturvård har kanske inte nått så långt ut i de breda folklagren som många hoppats. Men ett nätverksstärkande firande har skett inom naturvårdssverige och naturvägledningen har tydligt satts på kartan. Inte minst länsstyrelserna har genomfört massor av aktiviteter för allmänheten kring landets skyddade naturområden.

Läser man regeringens proposition om "Hållbar förvaltning av skyddade naturområden" framgår att ambitionerna finns att även framöver stödja och utveckla tillgänglighet och naturvägledning. Nu gäller bara att denna viktiga del av natur- och kulturmiljövården också får de medel som krävs. Resurser för att erbjuda ansvarsfull visa-verksamhet som tar tillvara de skyddade områdenas potential för turism och naturupplevelser fullt ut.

Miljödepartementet och Naturvårdsverket ordnar en tankesmedja i Sänga Säby i februari (se kalendariet). Syftet är att få input till 2010-talets friluftspolitik. Centrum för naturvägledning är inbjudna att hålla i en workshop och ser fram emot ytterligare ett tillfälle att träffa många av er som är engagerade i naturvägledning - denna gång för att skicka en gemensam önskelista till regeringen!

Eva Sandberg

Naturupplevelser för alla

Det finns stort behov för alla människor att få uppleva naturen.

Undersökningar visar att de allra flesta med funktionsnedsättning vill vistas i skog och mark. Många friluftsområden anpassas nu för bättre fysisk tillgänglighet, så fler kan komma ut med rullstol eller rullator. Det är också viktigt att ge människor som inte själv kan ta till sig naturupplevelser utan vägledning möjlighet att uppleva naturen med alla sinnen. Naturupplevelser och fysisk aktivitet bidrar till ökat intresse för naturen, bättre hälsa och bättre livskvalitet för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning.

Vad görs i landet? Är du också intresserad av dessa frågor? Läs mer på www.cnv.nu Magnus Mattisson, Annika Sjöberg och Kersti Wiberg, tillgänglighetsrådgivare

Hur kan naturvägledning få rejält lyft i samhället?

Ulf Silvander i CNV:s styrgrupp ger sitt perspektiv på frågan.

Den stora trenden i dagens samhälle är fortsatt ökad urbanisering. Färre och färre har en naturlig och daglig kontakt med naturen, och risken är därför att naturen blir något abstrakt och farligt. För att visa att naturen inte är farlig och i högsta grad konkret behöver vi locka ut människor till ett otvunget umgänge med naturen och visa på alla de fantastiska möjligheter som ges. En av flera förutsättningar för detta är kommunernas planmonopol, som kan skapa förutsättningar för ett naturumgänge eller skapa hinder för att kunna komma ut. De sociala strukturerna i samhället är också viktiga. De frivilliga organisationerna, med den infrastruktur dessa har, kan utgöra ett viktigt inslag i en ökad naturvägledning. Förutsättningen för detta är att det statliga anslaget höjs – inte sänks som föreslås i senaste budgetpropositionen.

Foto: Mia Lekberg

Ulf Silvander, generalsekreterare Svenskt Friluftsliv, www.svensktfriluftsliv.se

Hallå där Tomas Carlsson på Riksutställningar

I samband med Naturens År 2009 har ni turnerat i Sverige med vandringsutställningen "Fågel, fisk eller mittemellan?" Hur har det gått?

Mycket bra! Utställningen har kommit till mer än 40 platser, fler än förväntat, många är små platser som inte har så stort utbud annars. Vi har nått ut till många skol- och förskolebarn. Samarbetet med Studieförbundet har varit värdefullt, de har stått för de lokala arrangemangen. I somras fanns utställningen även på vissa naturum.

Vad är det för en utställning och kan man fortfarande se den?

Den består av en vagn med en ljudföreställning, där besökarna själva får skapa inre bilder. För många är det en ny typ av upplevelse. Utställningen fortsätter turnera hela 2010. Det finns två likadana vagnar som turnerar i södra och norra halvan av Sverige. Nyligen har de också kompletterats med interaktiva tema-skåp om flygning, småkryp och träd.

Hur gör jag om jag vill boka utställningen?

Ta kontakt med oss, se www.riksutstallningar.se. Tänk på att du som lokal arrangör behöver hjälpa till med transporter och annan logistik. Det bästa är om man kan ha kvar utställningen lite längre tid inom samma region. Inför 2010 tänker vi oss både Studieförbundet och andra som regionala partners.

Rödningens dag och andra naturevenemang

Rödningens dag är ett årligt evenemang som lockar många besökare till Huskvarna hamn för att se vätternrödningens lek. I år slogs publikrekordet med råge då 4 500 personer kom. Andra stora publikhändelser under Naturens År har varit invigningen av Kosterhavets nationalpark, Bivräkens dag, Skärfläckans dag, Nationalparkernas dag och inte minst Trandansen vid Hornborgasjön, som står i en klass för sig med omkring 150 000 besökare årligen. Läs mer på www.naturensar.se.

Ute är inne

21-22 september arrangerades konferensen om utomhuspedagogik Ute är inne av Utenavet. 900 personer deltog, framförallt från skolor och friluftorganisationer. Förutom föreläsningar bestod konferensen av 77 utomhus-workshops, där man kunde lära sig hur skogen kan användas i skolarbete eller hur utställningsteknik kan användas för att skapa en interaktiv upplevelsesteg. Läs mer på www.utenavet.se.

Citatet

Värdskap är att ge. Att alltid dela med sig av sig själv och sina kunskaper. Att aldrig glömma att människan som tagit kontakt med dig är en annan form av dig själv.

Jan Gunnarsson, Värdskapet AB

Nästa nummer av Naturvägledaren kommer i februari 2010.

Nytt på www.cnv.nu

Vi har uppdaterat vår webbplats med bland annat litteraturtips, guidehandledningar, naturvägledningens historik och exempel på utvärderingsprojekt.

Möt också tio naturvägledare som berättar om sina bästa metoder och tekniker.

Kalendariet finns nu även digitalt.

Kolla in www.cnv.nu om du vill veta vad som pågår inom naturvägledning i Sverige!

VER-DI - vad är det?

CNV deltar i referensgruppen för det dansk – svensk – norska EU-samarbetet "VER-DI Vern og verdiskaping - naturskyddsområden som ressurser i hållbar ekonomisk utveckling" som löper under tre år med start denna höst. Projektet har starkt fokus på möjligheter att utveckla näringsverksamhet i och i anslutning till skyddade områden. Inventeringar och besökarundersökningar ska genomföras. Lokala aktörer ska erbjudas kompetensutveckling och hjälp att "paketera" upplevelser. Läs mer på www.ver-di.eu

Kalendariet

Fågel, fisk eller mittemellan?

Vandringsutställning 2009-2010

www.riksutstallningar.se

Klättra i Tidstrådet - vandringsutställning

2009 och hela 2010, Forststyrelsen Finland

www.luontoon.fi

Naturvård 100 år - utställning i foajén

Till mars 2010, Naturhistoriska riksmuseet

www.nrm.se

Caspar D Friedrich - den besjälade naturen

Utställning till 10 januari 2010

www.nationalmuseum.se

Örnhelger vid Hornborgasjön

9-10/1, 17/1, 24/1, 31/1 och 6-7/2 2010

www.hornborga.com

Odlas Staden - Movium 30 år

28-29 januari 2010, Alnarp

www.movium.slu.se

Runstenar och pergament

3-4 februari 2010, Östersund

www.nckultur.org

Folk och natur 2010 - Framtidens friluftsliv

11-12 februari 2010, Sånge-Säby, Ekerö

www.naturvardsverket.se

Läs mer om dessa och andra aktiviteter på www.cnv.nu.